

התובעות:

1. מיכל חמודות

2. אילת גושן

3. שיר קדם

ע"י עו"ד אביתר אנגלרד ואח'
בר כוכבא 23 בני ברק 5126002
טל': 03-7525676 ; פקס : 03-7525677

- נ ג ד -

הנתבע:

מר יוסף סילמן

ע"י פרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי)
דרך בגין 154 (בית קרדן) תל-אביב ת.ד 33051
טל': 073-3736222 ; פקס : 073-3736490

כתב הגנה

1. הנתבע יהא מיוצג בהליך זה בידי פרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי) בכתובת הרשומה לעיל.
2. כל האמור בכתב התביעה מוכחש אלא ככל שהנתבע יודה בו במפורש בכתב הגנה זה.
3. הנתבע משמש כמנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים החל מחודש יוני 2013.
4. משרד הרווחה אחראי מתוקף הדין לבצוע חקירות של ילדים עד גיל 14 בנושאים של פגיעות מיניות ואלימות חמורה שבוצעה בתוך המשפחה או בידי אחראי. בנוסף, משרד הרווחה אחראי לחקירתם של אנשים עם מוגבלות שכלית בכל הגילאים. במשרד הרווחה פועל שירות חקירות ילדים וחקירות מיוחדות האחראי על תחומים אלה (להלן – **השירות**). בשירות קיימים ארבעה מחוזות – מחוז תל אביב מרכז, מחוז חיפה והצפון, מחוז דרום ומחוז ירושלים.
5. עם כניסתו לתפקידו, הנתבע נחשף לבעיות ביחסי העבודה בחקירות הילדים במחוז תל-אביב. במהלך שנת 2014 הוצג בפני הנתבע פער בין עבודת המדריכות במחוז תל-אביב לעומת שאר המחוזות. התברר כי במחוז תל-אביב המדריכות כמעט שלא מבצעות חקירות (לעומת יתר המחוזות אשר בהן המדריכים מבצעים חקירות). עוד התברר כי הצטברו תיקים רבים ברשימת המתנה לבצוע חקירה.

6. באותה עת הנתבע קיים שיחות אישיות עם כל המדריכות ועם החוקרים במחוז. כבר בשיחות אלה הובא לידיעתו משטר האימה המוטל על עובדים ועל חלק מן המדריכות מצידן של המדריכות חברותיהן לעבודה. עוד עלה בשיחות אלה הצורך בייעול ותיקון של שיטות העבודה.
7. בעקבות אותן שיחות משרד הרווחה חידד את ההנחיה אשר לפיה מדריכות חייבות לבצע חקירות בעצמן והגדיר מכסה של ארבע חקירות לביצוע בחודש. כמו-כן משרד הרווחה אימץ את תכנית הייעול שהציגה מנהלת השירות. בתכנית זו מדובר על חלוקה של המחוז לצוותים ועבודה ישירה של מספר תחנות משטרה מול כל מדריכה. בדרך זו תתייעל העבודה.
8. הנתבע הציג את התכנית בחודש אוגוסט 2014 בפני העובדים ובפני ועד העובדים וצוות המדריכות. נקבעו לוחות זמנים למימוש התכנית. כן התקיימו שיחות בין החוקרת המחוזית לעובדים ובין הנהלת השירות לעובדים על מנת להתאים את השיבוץ לרצונותיהם של העובדים.
9. למרות מאמצים אלה נעשו ניסיונות רבים מצד נציגות העובדים שלא לבצע את התכנית. בחודש אוגוסט 2014 הוכרז סכסוך עבודה כללי במשרד הרווחה. באופן פורמלי סכסוך העבודה הוכרז גם על רקע הליך של "רפורמה" בשירותי חקירות הילדים, כטענת נציגות העובדים. אולם המציאות שונה. אין מדובר ב"רפורמה" או ב"שינוי מבני" אלא בשינויים בסדרי העבודה, המצויים כולם בתחום הפררוגטיבה הניהולית של המעסיק. שינויים אלה הם מחויבי המציאות, על מנת לייעל את עבודת שירות חקירות הילדים.
10. שינויים אלה לא רק שאינם פוגעים בעובדים, אלא מקילים עליהם את העבודה. השינויים נעשו בשיתוף מלא ובתמיכה של כל החוקרים המחוזיים בארץ וביידוע ובשיתוף העובדים. על כן, אין זה פלא כי בשלושה מתוך ארבעה מחוזות של שירות חקירות הילדים, העובדים קיבלו את השינוי בברכה.
11. רק במחוז תל-אביב השינוי נתקל בהתנגדות של חלק מצוות המדריכות. הרקע להתנגדותן אינו קשור כלל לשינוי, אלא לכך שאחת המדריכות, המשמשת גם כחברת ועד העובדים במחוז, לא נבחרה לתפקיד של חוקרת ילדים מחוזית במחוז תל-אביב-מרכז (מנהלת היחידה).
12. אותה מדריכה עשתה ועושה שימוש במעמדה כחברת ועד העובדים המקומי על מנת להסית נגד עובדים אשר לא ראו עימה עין בעין את המאבק הארגוני. כך, עובדים מצאו עצמם תחת איומים והדרה חברתית. עובדים אחדים עברו בשל כך למחוזות אחרים.
13. כחלק מן המאבק הארגוני (אשר כאמור – הוא למעשה בעל אופי אישי) מי מן העובדים פנו לכלי התקשורת ובפרט למר רינו צרור בגלי צה"ל. פניות אלה כללו העברת מידע על חקירות, תוך כדי ניהול החקירה ותוך מסירת פרטים אישיים של קטינים. כל זאת, כמובן בניגוד לחוק. (ראו סעיפים א1-א2 לחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955). כמו כן הועבר לרינו צרור מידע מטעה ושקרי לגבי הנחיות שהנהלת השירות נתנה

לחוקרי הילדים ומידע שקרי לגבי קטינים שלכאורה ממתנינים לחקירה. המידע המטעה והשקרי פורסם על ידי רינו צרור בסדרת כתבות למרות שהנהלת השירות בדקה את המידע ושלה אותו.

14. האווירה שנוצרה בחקירות הילדים במחוז תל-אביב היא של חוסר משמעת, אי קבלת מרות, אי רצון להגיע לישיבות, הדלפות של פרטים חסויים לתקשורת, איומים על חלק מן המדריכות מצינן של אחרות והשמצות אישיות כלפי החוקרת המחוזית. באותה תקופה חלק מן המדריכות לא טיפלו בחקירות כנדרש, במשך תקופה של כחודש ימים, והחזירו אותן למנהלת היחידה. במקביל הועברו פרטי החקירות הללו לתקשורת בטענה כי החקירות מתעכבות.

15. התמונה אשר התובעות מנסות להציג בדבר מסירותן של כלל המדריכות במחוז תל-אביב לעבודתן היא לכל הפחות מסולפת. חלק מן המדריכות אינן מבצעות את עבודתן כראוי ומסרבות לקבל על עצמן אחריות ומרות. כך, אותה מדריכה חברת הוועד, נקראה בדחיפות בשעת אחר הצהריים המוקדמות (אם לא קודם לכן) להגיע לחקירה של ילד שהגיע לבדו לבית חולים והתלונן על אלימות במשפחה. המדריכה הגיעה רק בשעה 1800 לאחר שהוריו של הילד כבר היו עימו. אותה מדריכה נמצאת כיום בחקירה משמעתית על אירוע זה ועל אירועים נוספים וננזפה בעבר על עבירה של האזנת סתר.

16. למרבה הצער, התנהלות זו זוכה לגיבוי ישיר של יו"ר מועצת עובדי משרד הרווחה וגם של הסתדרות העובדים הכללית החדשה. הכל בשם "חירות ההתארגנות". יו"ר מועצת העובדים במשרד הרווחה, יו"ר איגוד העובדים הסוציאליים בהסתדרות ויו"ר הסתדרות עובדי המדינה, כרכו את סכסוך העבודה באותה חקירה משמעתית ופנו למנכ"ל משרד הרווחה ולסגנו בדרישה לעכב את החקירה המשמעתית, להשהותה, "להעבירה לסוף התור" וכיו"ב.

17. משעה שמשרד הרווחה לא נעתר לדרישות מופרכות אלה, התעצם סכסוך העבודה וחזר וקיבל אופי אישי, במסווה של מאבק ארגוני לטובת העובדים. כך, נציגות העובדים תוקפת באופן אישי את המנהלים השונים – החל בחוקרת המחוזית, דרך מנהלת שירות חקירות ילדים וכלה במנכ"ל משרד הרווחה, הוא הנתבע. מתקפות אישיות אלה מוצאות את ביטויים בהשמצות בעל-פה של מנהלים, בהגשת תלונות מופרכות ולבסוף בהגשת תביעות משפטיות נעדרות כל בסיס משפטי נגד מנכ"ל משרד הרווחה.

18. יש לציין כי עוד קודם לכניסתו של המנכ"ל לתפקידו, נעשו נסיונות חוזרים ונשנים להלך אימים על בעלי תפקידים בהנהלת משרד הרווחה, ובכלל זה הוגשו תלונות סרק או תלונות אנונימיות.

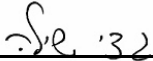
19. אין חולק כי לארגון עובדים יציג הסמכות להכריז על סכסוך עבודה ולנקוט בצעדים ארגוניים במגבלות הקבועות בדין. אלא שבעניין המתואר לעיל, סכסוך העבודה היה בבחינת "איש הישר בעיניו יעשה".

20. לנוכח טענות נציגות העובדים נגד השינויים בסדרי העבודה של המדריכות בחקירות הילדים, זומנו המדריכות לשתי ישיבות. האחת ביום 19.1.2015 והשנייה ביום 25.1.2015. מטרתן של הישיבות הללו היתה לדון בשינויים המוצעים ולקדםם. המדריכות, ובהן התובעות, לא התייצבו לישיבות אלה, מבלי שנמסרה על כך הודעה כנדרש.
21. לעמדת הנתבע מדובר היה בעבירת משמעת. ביום 26.1.2015, המדריכות זומנו לשימוע בטרם תתקבל החלטה על השעיתן הדחופה.
22. ביום 28.1.2015 שבתו כלל עובדי משרד הרווחה. לצד זאת, ההסתדרות פתחה בהליך בבית דין זה שעניינו זימון של המדריכות לשימוע. בסופו של אותו יום, הצדדים הסכימו לקיים הידברות בעניינים שבמחלוקת וכן הוסכם לבטל את זימון לשימוע של המדריכות.
23. בבוקר המחרת, ביום 29.1.2015 סקר מר רינו צרור את סכסוך העבודה בתכניתו בגלי צה"ל. בתכנית התראיינה יו"ר מועצת העובדים של משרד הרווחה אשר העלתה, בין היתר את הטענות המופרכות הבאות:
- 23.1. כי משרד הרווחה מכשיל כביכול בכוונה את עבודתן של המדריכות.
- 23.2. כי ועד העובדים נלחם עבור הילדים וזועק את זעקתם.
- 23.3. כי המדריכות התריעו על בעיות ובשל כך הושעו מעבודתן.
- 23.4. כי השינויים בסדרי העבודה נעשים ללא התייעצות ותיאום עם עובדים.
24. הדברים האלה נשמעו מפיה של מי שמנהלת מזה תקופה ארוכה סכסוך עבודה אשר פוגע באופן ישיר וקשה בתפקוד חקירות הילדים במחוז תל-אביב. נציגות העובדים וחלק מן המדריכות במחוז תל-אביב הן אשר פעם אחר פעם סיכלו מטעמים לא ענייניים כל אפשרות לשינוי אשר ייטיב את הטיפול ברווחתם של הילדים, ולצד זאת ישפר את עבודתם ואת סביבת עבודתם של העובדים.
25. דברים מקוממים אלה של יו"ר מועצת העובדים לא היו יכולים להיות ללא מענה הולם. בהמשך התכנית נתבקש הנתבע להגיב לדברים, אולם מר צרור לא אפשר לו לעשות כן באופן ראוי. הדברים אשר הנתבע הצליח לומר מבטאים באופן תמציתי את דעתו המותרת על ההתנהלות המתוארת לעיל.
26. כפי שיפורט להלן, הדברים אשר מנכ"ל משרד הרווחה אמר אינם בבחינת לשון הרע, הם לא הופנו נגד התובעות באופן אישי, ועומדות לו ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן – **החוק**).

התייחסות לטענות התביעה

27. האמור בסעיפים 5-1 לכתב התביעה נכון.
28. האמור בסעיף 6 לכתב התביעה מוכחש. בעת האחרונה התובעות אינן מבצעות את עבודתן כנדרש בין בשל סכסוך עבודה שהן שותפות לו ובין מסיבותיהן האישיות.
29. האמור בסעיף 7 לכתב התביעה נכון, אלא שכאמור התובעות אינן מבצעות את תפקידן כנדרש ואינן משמשות דוגמה אישית.
30. האמור בסעיף 8 לכתב התביעה מוכחש. לא נפתחו נגד התובעות הליכים משמעותיים. נשקלה השעייתן מן העבודה על רקע הפרת משמעת שלא באה בגדרו של סכסוך עבודה. אמנם התירוץ לשביתת עובדי משרד הרווחה היה זימון של התובעות לשימוע, אך הסיבות האמיתיות לכך היו שונות. ההסתדרות אכן פנתה לבית דין נכבד זה בבקשת צד בסכסוך קיבוצי. הבקשה נמחקה בהסכמה שכללה ביטול הזימון לשימוע.
31. האמור בסעיפים 10-9 לכתב התביעה נכון רק בכל הקשור לעצם קיומה של תכנית הרדיו של רינו צרור בגלי צה"ל. התמליל אשר צורף לכתב התביעה נכון. מוכחות טענות התובעות ביחס לאופי הדברים. הנתבע תיאר באופן ענייני את התנהלות נציגות העובדים וציבור העובדים בעת האחרונה והביע עליה את דעתו המותרת.
32. מוכחש האמור בסעיפים 12-11 לכתב התביעה. דבריו של מנכ"ל משרד הרווחה אינם בעלי חומרה או בוטות מיוחדות, בפרט בשים לב לדברים אשר נציגות העובדים מייחסת להנהלת משרד הרווחה. תגובתו של רינו צרור אינה קובעת דבר לעניין אופי הדברים. אכן, הנתבע לא חזר בו מן הדברים והוא עומד עליהם גם היום.
33. האמור בסעיף 13 לכתב התביעה מוכחש. בסוף דבריו הנתבע התייחס לעובדת אחרת אשר אינה אחת מן התובעות בהליך זה, ואף זאת, ללא ציון שמה או פרטים מזהים. בראשית דבריו הנתבע התייחס לקבוצת עובדים באופן כללי ולא למי מן התובעות באופן מסוים. בשל כך ובהתאם להוראות סעיף 4 לחוק, אין לתובעות עילת תביעה.
34. אין יסוד לטענות התובעות כאילו הנתבע אמר את הדברים במתכוון תוך שהוא בורר את מילותיו על מנת "להפחידן" ו"להשפיל אותן". יוזכר כי הנתבע ניסה להגיב להאשמות של יו"ר מועצת העובדים, ומנחה התוכנית לא נתן לו להשלים את דבריו. ממילא, כאמור הדברים לא כוונו באופן אישי אל מי מן התובעות וודאי שלא נעשה ניסיון לפגוע באופן אישי במי מן העובדים. הנתבע לא ציין שם או פרטים מזהים של עובד מסוים.
35. מוכחש האמור בסעיפים 15-14 ו-22 לכתב התביעה. מוכחש כי הדברים גרמו להשפלתן של התובעות בעיני בני משפחתן, חבריהן לעבודה או אחרים. כאמור, אם יש פגיעה במוניטין המקצועי של התובעות או במעמדן המקצועי, הדבר נובע מהתנהלותן של התובעות בעת האחרונה.

36. מוכחש האמור בסעיף 16 לכתב התביעה. לעניין האופן שבו התובעות מבצעות את תפקידן, נחזור על האמור לעיל. הנתבע לא ייחס באופן אישי לתובעות את הביטוי "תת תרבות עבריינית" אלא תיאר בכך את התופעות החמורות שהתגלו ביחידה שבה התובעות מועסקות ואשר תוארו בקצרה בראשית הדברים. כאמור לעיל, אין לתובעות עילת תביעה בגין דברים אשר נאמרו על ציבור שהן משתייכות אליו.
37. האמור בסעיף 17-18 לכתב התביעה נכון לגבי עצם הפנייה מטעם התובעות. מוכחשים הדברים האמורים בנספח 2 לכתב התביעה.
38. האמור בסעיף 19 לכתב התביעה מוכחש. דבריו של הנתבע לא היו בבחינת לשון הרע, כהגדרת מונח זה בחוק. אף אם ייקבע כי הדברים הם בבחינת לשון הרע כלפי מי מהתובעות הרי שלנתבע עומדות ההגנות הקבועות בסעיפים 14, ו- 15(2),(3),(4), 5(ב),(7),(9) לחוק.
39. מוכחש האמור בסעיף 20 לכתב התביעה. היעדרה של התנצלות או הכחשה אינה שוללת את תחולתן של ההגנות הקבועות בחוק ואשר עומדות לנתבע.
40. מוכחש האמור בסעיף 21 לכתב התביעה גם בהיעדר פירוט לגבי העוולה. ממילא אין לבית דין נכבד זה סמכות לדון בתביעות לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] (למעט בעניינים הקבועים בסעיף 24(א)(ב) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, אשר אינם רלבנטיים להליך זה).
41. מוכחש האמור בסעיפים 23-26 ו-28 לכתב התביעה. התובעות אינן זכאיות לאיזה מן הסעדים הנתבעים על ידן. בכל הכבוד, אין לבית הדין הנכבד סמכות להורות לנתבע להתנצל על דבריו.
42. האמור בסעיף 27 לכתב התביעה נכון באשר לעובדה כי ההסתדרות פתחה בהליך נוסף של בקשת צד בסכסוך קיבוצי. מוכחשות טענות ההסתדרות בנספח 3 לכתב התביעה. באותו הליך התקיים דיון בפני מותב בראשות כבוד השופט שגב. התובעות נכחו בדיון. בסיומו של הדיון הצדדים לאותו הליך (משרד הרווחה וההסתדרות) הסכימו כי יקיימו הידברות במטרה לפתור את סכסוך העבודה. עד כה התקיימו שש פגישות, אשר בארבע מהן השתתפו התובעות. כמו-כן, באותו דיון הביע בית הדין הנכבד את דעתו כי על מנת ליצור אווירה מתאימה להידברות, מן הראוי לעכב גם את ההליך הנוכחי.
43. לאור האמור, בית הדין הנכבד מתבקש לדחות את התביעה ולהשית על התובעות תשלום הוצאות משפט ושכר-טרחת עו"ד לטובת הנתבע.

 גדי שילה, עו"ד
 ב"כ הנתבע

ז' סיון תשע"ה
 25 מאי 2015

פמת"א סעש/15/2600/ג.ש. 1160706